

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-08

Diarienummer 2022-20896

Handläggare

Ann-Sofie Ahlgren

Telefon: 031-368 39 05

E-post: ann-sofie.ahlgren@miljo.goteborg.se

Yttrande till stadsbyggnadsnämnden över förslag till detaljplan för verksamheter vid Gamla Sörredsvägen, Sörred, SBF-2023-00153

Förslag till beslut

Miljö- och klimatanmänden tillstyrker fortsatt planarbete under förutsättning att förvaltningens synpunkter beaktas.

Sammanfattning

Planområdet omfattar cirka 40 hektar och är i stort sett obebyggt. Området består av olika typer av miljöer, som igenväxande åkermarker, skog med varierande förhållanden, vattenmiljöer, industrimarker och testbanor, och ett antal uppstickande kullar och berg. Detaljplanens syfte är att utöka befintligt verksamhetsområde med bland annat industri, logistik och lager. I samband med detaljplanen avses en del befintliga naturvärden skyddas genom planbestämmelser.

Miljöförvaltningens synpunkter

Naturmiljö: Miljöförvaltningen konstaterar att det är inte bara skyddade arter som påverkas negativt, utan en stor mängd naturvärden, både arter och naturmiljöer, vissa med högt värde. Den negativa påverkan är stor då naturmiljöer helt försvinner.

Buller: Miljöförvaltningen rekommenderar att detaljplanen verkar för att hastigheten utreds på Gamla Sörredsvägen och att en omskyltning till 30 km/h sker med eventuella hastighetssänkande åtgärder vid behov.

Miljöförvaltningens samtliga synpunkter beskrivs under rubriken Förvaltningens synpunkter sist i tjänsteutlåtandet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bedömningen ur ekologisk dimension utvecklas under rubriken Förvaltningens synpunkter.

Bedömning ur social dimension

Miljöförvaltningen bedömer att den sociala konsekvensanalysen behöver kompletteras eftersom den saknar viktiga delar om stödjande, producerande och reglerande

ekosystemtjänster. Det kan vara till exempel dagvattenhantering, luftrening, bullerdämpning, lokalklimatreglering och biologisk mångfald.

Bilaga

Länk till planhandlingarna på www.goteborg.se.

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att genomföra samråd för detaljplan för verksamheter vid Gamla Sörredsvägen. Stadsbyggnadsnämnden har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till detaljplan senast den 29 oktober 2024.

Miljöförvaltningen har begärt och fått förlängd remisstid till den 22 november 2024 för behandling i miljö- och klimatnämnden den 19 november 2024.

Förvaltningen har bedömt förslagets miljö- och hälsoskyddsaspekter och tagit fram detta förslag till yttrande till stadsbyggnadsnämnden.

Beskrivning av ärendet

Syftet med detaljplanen är att utöka befintligt verksamhetsområde med bland annat logistik, industri och lager, i anslutning till de industrier och verksamheter som finns etablerade i närområdet. Syftet är även att skydda befintliga naturvärden.

Planområdet är i stort obebyggt och består av olika typer av miljöer, som igenväxande åkermarker, skog med varierande förhållanden, vattenmiljöer, ett antal uppstickande kullar/berg som i varierande grad är bevuxna, samt industrimarker och testbanor.

Planområdet omfattar cirka 40 hektar och ägs av en privat fastighetsägare. Detaljplanen ger möjlighet att bygga ut industribyggnader. För att skapa en flexibel detaljplan som håller över tid är bygrätten större än den exploatering som planeras just nu.

Tillkommande persontrafik och godstrafik till området förväntas nå området från korsningen Sörredsvägen/Gamla Sörredsvägen. För att skapa ett mer robust cykeltrafiknät föreslås en gång- och cykelväg längs med Gamla Sörredsvägen fram till entrén till området och vidare norrut längs utbyggnad av Gamla Sörredsvägen.

Konsekvenserna för hälsa och säkerhet inom projektet handlar bland annat om framtida verksamhets potentiella inverkan på miljön och förändrade nivåer av buller och luft. Separata utredningar ur dessa aspekter finns framtagna och detaljplanens konsekvenser diskuteras bland annat i dokumentet *Miljökonsekvensbeskrivning*¹. På sidan 31 i detta dokument framgår det att ett artskyddsunderlag tagits fram med syfte att studera risk för påverkan av arter som omfattas av artskyddsförordningen och ge förslag på åtgärder för att undvika sådan påverkan. Miljöförvaltningen har tagit del av *Underlag artskydd*² och refererar till detta i avsnitten nedan.

¹ [Miljökonsekvensbeskrivning, 24-09-11, COWI](#)

² Underlag artskydd, 2024-09-05, Naturcentrum AB



Planområdets läge i staden.



Ungefärlig planområdesgräns



*Illustrationskarta över möjlig utveckling inom planområdet. Vita ytor avser industribyggnader, grå ytor hårdgjorda ytor för parkering, uppställning och vägar. Mörkgröna ytor kvartersmark som avses nyttjas som natur/ytor för dagvatten- och skyfallshantering och ljusgröna ytor allmän platsmark för natur.
(Stadsbyggnadsförvaltningen, 2024)*

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning av planförslagets effekter på miljö och hälsa

Nedan sammanfattas de bedömningar som stadsbyggnadsförvaltningen gjort rörande de viktigaste miljö- och hälsoaspekterna av planförslaget:

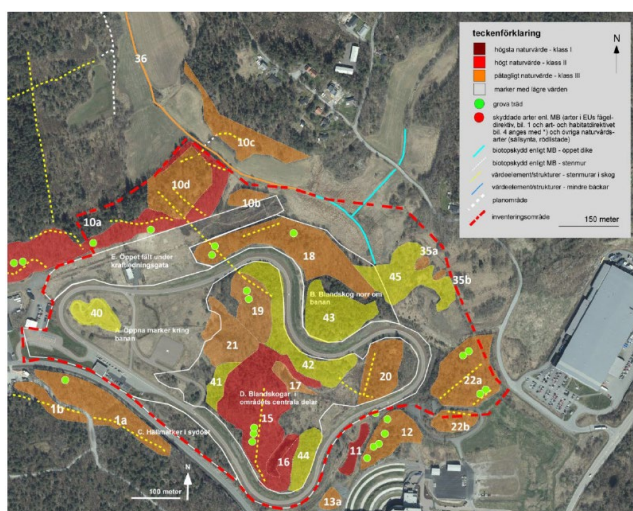
Naturvärden

En del av syftet med detaljplanen är att skydda befintliga naturvärden. Planen ger möjlighet att bibehålla naturvärden genom att planlägga allmän plats för natur. Planområdet består av privatägd mark och fastighetsägaren har låtit en del av planområdet ligga utanför staketgränsen. Denna del är idag planlagd som kvartersmark för industri, men är inte ianspråktagen för denna användning. Området utgörs i stället av jordbruksmark och naturmark och omfattar cirka 2,7 hektar. Då området inte är inhägnat gäller allemansrätten. Planförslaget föreslår kvartersmark för industri och två områden med allmän plats för natur.

Den samlade bedömningen från miljökonsekvensbeskrivningen³ är att planens huvudsakliga påverkan sker genom förändrad markanvändning, som framför allt medför förlust av naturvärden och livsmiljöer för skyddsvärda arter. Att genomföra detaljplanen kan orsaka betydande miljöpåverkan avseende biologisk mångfald, fornlämningar, naturvärden samt miljökvalitetsnormer för vatten. Genomförda utredningar har föreslagit en rad åtgärder för att minimera planens påverkan på miljön och på människor som kommer att vistas i och i närheten av planområdet. De bestämmelser som vidtagits i planen är bland annat begränsningar av markens utnyttjande, planläggning av Allmän plats Natur, begränsad maximal hårgörandegrad, mark för att anlägga dagvatten- och skyfallsanläggningar och största byggnadsarea.

Inom inventeringsområdet har 21 naturvärdesobjekt avgränsats. Antal naturvärdesobjekt och deras andel av ytan bedöms vara tämligen likartade inom som utanför inventeringsområdet. Inga objekt i inventeringsområdet har bedömts ha ”högsta naturvärde” (klass 1).

Planområdet omfattar ett objekt med generellt biotopskydd enligt definitionerna för ”öppet dike”, Låssbybäcken. Inom planområdet finns ett antal värdefulla strukturer i form av stenmurar. De omfattas dock inte av biotopskydd då de ligger i skogsmiljö.

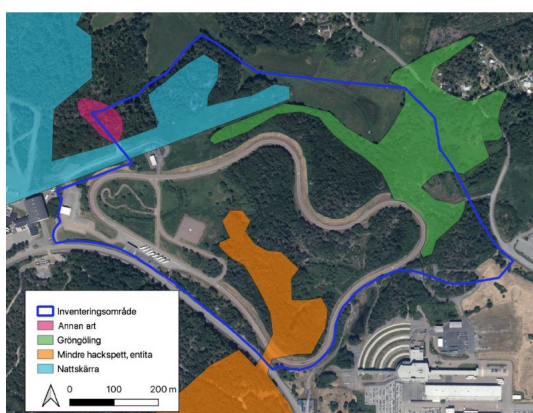


Karta över inventeringsområdet, naturvärdesobjekt, grova träd, skyddade arter och biotopskydd/värdeelement strukturer. (Naturcentrum, 2023).

³ [Miljökonsekvensbeskrivning, COWI 2024](#)

Fåglar

Det finns några arter som har mer specialiserade biotopkrav och som kan förväntas vara känsligare för habitatförluster, och som häckar i eller i anslutning till inventeringsområdet. Dessa arter är bland annat nattsjärra, mindre hackspett, gröngöling och entita. Nattsjärra har sannolikt sina boplatser utanför inventeringsområdet, men deras revir sträcker sig in i detsamma. Även gröngöling har ett revir som sträcker sig in i inventeringsområdet, men det är inte säkert att boplatserna är inom detsamma. Entita och mindre hackspett har revir inom utredningsområdet. Dessa riskerar att påverkas på ett sätt som kan försämra kontinuerlig ekologisk funktion för arterna på lokal nivå då de häckar i lövskogsmiljöer i inventeringsområdets centrala delar. Exempel på åtgärder som planeras för mindre hackspett är enligt planbeskrivningen högkapning och ringbarkning av träd. Huvuddelen av de häckande fåglarna utgörs dock av vanliga eller mycket vanliga arter som kan väntas fortleva i landskapet även om viss habitatförlust sker. Figuren nedan visar revir- och födosöksområden för mer känsliga arter.



Bedömda revir/födosöksområden för mer känsliga arter. (Naturcentrum, 2023)

Fladdermöss och groddjur

Sammantaget bedöms områdets värde för fladdermöss vara lågt. Åtgärder för fladdermöss bedöms inte vara aktuella utom om en större del av delområde C på kartan nedan tas i anspråk. I *Fördjupad artinventering – fladdermöss*⁴ föreslås att ett program med holkuppsättning bör övervägas om större ingrepp ska göras, framför allt i delområde C.



Områden med fladdermushabitat med en kvalitet utöver övrigt landskap. (Naturcentrum, 2023)

I två dammar har groddjur påträffats. Karteringen av kräldjursmiljöer visade på endast ett bryn med potentiella värden för hasselsnok.

⁴ [Fördjupad artinventering, fladdermöss, 23-10-13](#)

Buller

Möjliggörandet av verksamhetsområde i närheten av bostäder innebär risk för buller från verksamhet och trafik, detta i kombination med utbyggnad av omkringliggande verksamhetsområdet som medför att de möjliga tilltagande effekterna blir större. Bedömningen i miljökonsekvensbeskrivningen är att planen har måttliga negativa konsekvenser för bland annat buller.

En bullerutredning⁵ har tagits fram som har utrett förutsättningarna för planerad bebyggelses påverkan på närliggande befintliga bostäder med avseende på trafik- och verksamhetsbuller. I utredningen har även kumulativa bullereffekter från omkringliggande befintliga verksamheter studerats.

Mätningar för trafikbuller med förutsättningar enligt rapporten visar att beräkningsfallet färdig etablering kommer ge en viss höjning av ljudnivån på Gamla Sörredsvägen jämfört med nulägesalternativet. För övriga vägar kommer höjningen av ljudnivån blir så liten att den får anses försumbar.

Resultatet visar att nuläget, med årsdygnstrafik om 1 000 fordon på Gamla Sörredsvägen, förväntas riktvärdet om 55 dBA överskridas vid tre bostäder dagligen. För framtida scenario visar genomförda bullerberäkningar att riktvärdet 55 dBA, med 1 400 fordonsrörelser per dygn på Gamla Sörredsvägen (fem procent tung trafik) och hastigheten 50 kilometer i timmen, förväntas överskridas vid åtta bostäder.

Sammanfattat visar bullerutredningen att exploateringen enligt planförslaget bedöms medföra att aktuella riktvärden kan klaras vid närliggande bostäder under förutsättning att buller från verksamheterna och industrierna studeras vidare när planeringen av området kommit längre, och anpassas så att höga ljudnivåer mot närliggande bostäder begränsas så att aktuella bullerriktvärden uppfylls.

Markmiljö

Kompletterande provtagning avseende PFAS behöver utföras, bland annat eftersom PFAS-innehållande slam har deponerats inom planområdet. Kompletterande provtagning rekommenderas även i anslutning till cisterner som tidigare funnits inom planområdet.

Dagvatten

Planområdet ligger idag inom verksamhetsområde för dagvatten men det finns inget allmänt dagvattenledningssystem inom planområdet. Dagvattnet från planområdet leds till privata dagvattenanläggningar. Efter rening och fördröjning leds vattnet vidare genom planområdet till respektive recipient.

Dagvatten- och skyfallsutredningen⁶ visar att det finns behov av att fördröja dagvatten eftersom exploateringen innebär att yta hårdgörs. Torrlägningsföretaget *Låssby mfl. TF 1892* ligger inom planområdet och den nya byggrätten är belägen inom torrlägningsföretagets båtnadsområde, ett område som gynnas av befintlig markavvattning. Dagvatten från planområdet avses ledas till diket som ingår i torrlägningsföretaget. I utredningen föreslås anläggningar för fördröjning av dagvatten utformas utifrån fördröjningsbehov med målsättningen att bibehålla aktuellt flöde i diket även efter exploatering.

⁵ [Bullerutredning, 24-06-11, WSP](#)

⁶ [Dagvatten- och skyfallsutredning, 24-09-09, Kretslopp och vatten](#)

Bestämmelser som vidtagits i planen innefattar bland annat begränsningar av markens utnyttjande, planläggning av Allmän plats Natur, maximal hårgörandegrad, mark för att anlägga dagvatten- och skyfallsanläggningar och största byggnadsarea.

Miljömål

Av Göteborgs Stads lokala miljömål bedöms planen kunna bidra negativt till målet Göteborgs Stad sköter och skyddar arters livsmiljöer så att naturvärden utvecklas. Planen medför ianspråktagande av mark för industri, och därmed förlust av livsmiljöer. Den negativa påverkan kompenseras till viss del av de positiva effekter för naturtyper som planen medför i form av förstärkningsåtgärder och långsiktigt planläggande av naturmark. För ljudmiljön innebär planen dels bulleralstring inom området, dels lokalt ökade transporter till och från planområdet. Möjligheter finns att minimera negativ påverkan. För resterande mål bedöms planen varken bidra eller motverka uppfyllandet av målen.

Förvaltningens synpunkter

Naturmiljö

Ekologiska kompensationsåtgärder och ekosystemtjänster

Miljöförvaltningen bedömer att många naturvärden riskerar att gå förlorade när naturmiljöer försvinner helt, enligt planförslaget. Det är alltså inte bara skyddade arter som påverkas negativt.

Miljöförvaltningen efterlyser en högre ambitionsnivå för kompensationsåtgärder som skyddar både ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Trots att staden inte kräver kompensationsåtgärder från privata markägare, är det möjligt att framhäva fördelarna med att arbeta med sådana åtgärder. I miljökonsekvensbeskrivningen berörs de samlade effekterna av pågående och planerad exploatering i området samt behovet av en fungerande grön infrastruktur. Dessa aspekter bedömer miljöförvaltningen måste vägas in i valet av kompensationsåtgärder, inte bara beskrivas.

Miljöförvaltningen ifrågasätter om alla planerade markanspråk kan tillgodoses på en och samma plats, utan att störa några fridlysta arter. Naturvårdsunderlagen hanterar inte det faktum att en dagvatten/skyfalls-anläggning planeras här.

Miljöförvaltningen bedömer att det även finns risker med hur arealen för skyddsåtgärder räknas, eftersom vissa områden kan redovisas flera gånger eller planeras för olika användningsområden samtidigt. Det finns även en osäkerhet kring att områden räknas in som skyddade, men sedan inte kan användas på det sätt som var planerat, eftersom de också behövs för andra syften.

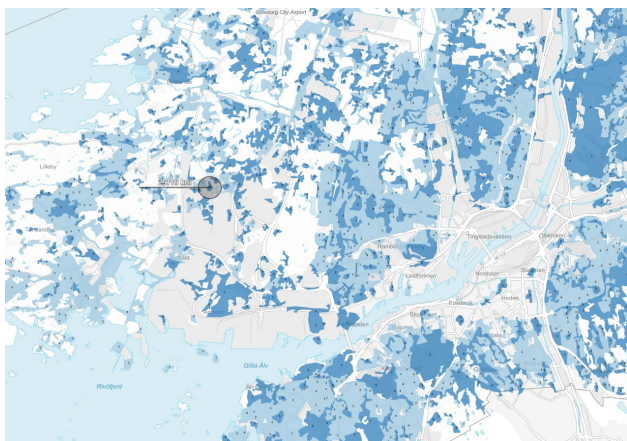
De kompensationsåtgärder som föreslås bör följas för att säkerställa kontinuerlig ekologisk funktion. Miljöförvaltningen ser positivt på att kvartersmark endast får hårdgöras med 10 procent, att andelen allmän plats Natur föreslås öka och förstärkas samt att Låssby bäck bedöms kunna undvika exploatering. Förslaget att leda om skyfallsvatten istället för att bygga en damm i den södra delen av området bör genomföras, för att undvika ytterligare förlust av befintliga höga naturvärden.

Fåglar

Miljöförvaltningen bedömer att underlaget om artskydd behöver kompletteras och visa hur åtgärderna för mindre hackspett ska säkras, så att de genomförs och kan få tillräcklig effekt, både i omfång och i tid. Det framgår inte vilka tidsglapp som bedömts vara

rimliga. Varaktigheten av åtgärderna och vilken utveckling av naturvärden och arter som förväntas, nämns inte heller. Miljöförvaltningens utgångspunkt är att tidsglapp ska undvikas för att en kontinuerlig ekologisk funktion ska kunna upprätthållas och gällande artskyddsbestämmelser ska kunna följas.

Enligt miljöförvaltningens landskapsanalys över lämpliga biotoper för den mindre hackspetten är centrala Hisingen (här förstått som området runt detaljplaneområdet) ett område i staden med relativt lite biotoper för mindre hackspett, inte minst på grund av industriområdenas utbredning i denna del av staden.

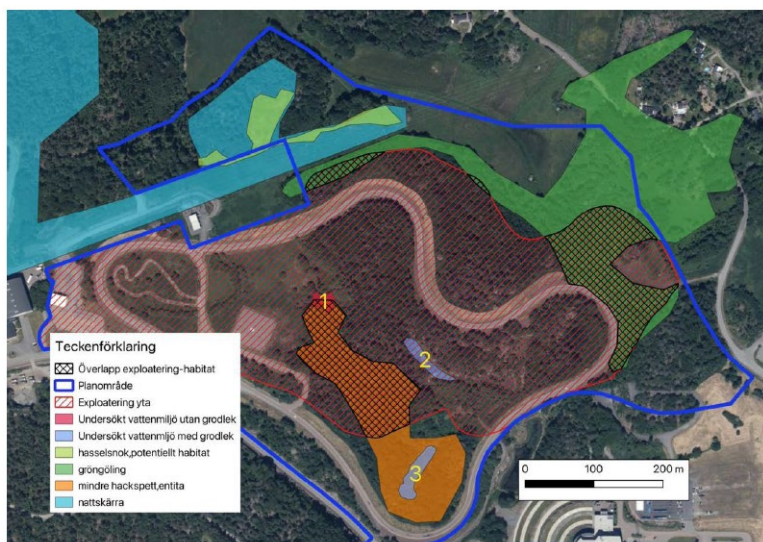


Urklipp från ekologisk landskapsanalys för mindre hackspett där blå fält visar lämpliga biotoper för mindre hackspett. Ringmarkering visar detaljplanens ungefärliga läge och en cirka två kilometer lång avståndsmarkering. Ju mörkare blå färg, desto lämpligare biotop.

Fladdermöss och groddjur

Miljöförvaltningen bedömer att ingrepp, som på ett förbjudet sätt kan störa både fladdermöss och groddjur, riskerar att genomföras. Miljöförvaltningen ser en fara i att olika markvändningsbehov gör anspråk på samma område, och bedömer att det behövs en närmare beskrivning av hur åtgärderna ska utformas för att vara tillräckliga och hur de ska säkerställas. Planbestämmelsen för ena halvan av område C, som omfattar cirka 1,5 hektar, tillåter att högst 10 procent av marken hårdgörs. Resterande ytor är avsedda att användas som naturmark samt för att hantera dagvatten och skyfall. I området finns en damm som är viktig för groddjur, och det planeras också åtgärder för att skydda de fridlysta fåglarna gröngöling och mindre hackspett.

Miljöförvaltningen bedömer vidare att fladdermusholkar behöver sättas upp, inte minst eftersom fler naturvärden behöver kompenseras.



Planområdet ryms inom det som på kartan betecknats utredningsområde. Med på kartan finns också inventeringsresultat med miljöer för arter eller artgrupper vilkas påverkan behöver utredas. (Naturcentrum, 2024)

Ljudmiljö

Miljöförvaltningen bedömer att det behöver säkerställas att bullerutredningen kommer att uppdateras när planeringen av verksamheten har kommit längre. Detta för att verksamheten ska kunna anpassas, så att höga ljudnivåer mot närliggande bostäder begränsas och aktuella bullerriktvärden uppfylls.

För vägtrafiken bedömer miljöförvaltningen att bullerutredningen behöver uppdateras med mer detaljer kring en eventuell ökning av tung trafik och trafikens fördelning över dygnet. Om trafikflödet ökar nattetid, i synnerhet med tung trafik, finns risk för störningar vid befintliga bostäder som behöver beaktas. Miljöförvaltningen rekommenderar att detaljplanen verkar för att hastigheten utreds på Gamla Sörredsvägen och att en omskyltning till 30 km/h sker vid behov, med eventuella hastighetssänkande åtgärder.

Markmiljö

Miljöförvaltningen instämmer i att en kompletterande mark-och grundvattenundersökning samt en riskbedömning kommer behöva utföras med avseende på PFAS och andra föroreningar.

Dagvatten

Miljöförvaltningen har inga synpunkter på dagvattenutredningen. Miljöförvaltningen vill dock understryka vikten av att det avsätts ytor för reningsanläggningarna och att dagvattenhanteringen planeras rätt från början, då Kretslopp- och vattens förslag är ett system med tre olika dagvattenanläggningar i serie.

Miljöförvaltningen bedömer att dagvatten- och skyfallslösningarna behöver bidra till grönska, övriga ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Därför behöver naturbaserade lösningar användas. *Dagvatten- och skyfallsutredningen*⁷ anger olika tekniska lösningar för dagvatten och skyfallshantering, men ger även möjlighet till alternativa utformningar.

Miljöförvaltningen bedömer att påverkan på den biologiska mångfalden och fridlysta arter minskas om naturbaserade dagvatten-/skyfallslösningar används. Naturbaserade

⁷ [Dagvatten- och skyfallsutredning, 24-09-09, Kretslopp och vatten](#)

lösningar använder sig av naturens processer och ekosystem och kan ta mer hänsyn till arters behov än mer tekniska lösningar som till exempel vattenmagasin med kanter av sprängsten eller andra material och utformningar som inte gynnar biologisk mångfald.

Miljömål

Miljöförvaltningen anser det positivt att skydd av befintliga naturvärden inkluderas i planbeskrivningens syfte. Planbeskrivningen nämner de delmål i stadens miljö- och klimatprogram som påverkas, men denna genomgång bör fördjupas ytterligare.

I sin helhet bedöms planen påverka Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030⁸ negativt, särskilt vad gäller natur- och bullerfrågor.

Naturen - Göteborg har en hög biologisk mångfald

Att naturmiljö ersätts med bebyggelse leder till negativa effekter på naturvärden som grova träd, ansvarsbiotoper, dammar och livsmiljöer för groddjur, hasselsnok, mindre hackspett, entita och gröngöling.

Med tanke på att skydd av naturvärden inkluderas i samrådsunderlagets syfte, bör det finnas en hög ambition att ta sig an nämnda åtgärder, som även skulle mildra de negativa effekterna på delmålen *Göteborgs Stad sköter och skyddar arters livsmiljöer så att naturvärdena utvecklas* och *Göteborgs Stad ökar den biologisk mångfalden i stadsmiljön*.

Klimatet - Göteborgs klimatavtryck är nära noll

Miljöförvaltningen ser en viss god påverkan på delmålet *Göteborgs Stad minskar klimatpåverkan från transporter* efter detaljplanens ökade tillgänglighet för cykel och gång samt etablering av tre nya busshållplatser. Samtidigt väntas trafiken, inklusive tung trafik, till området öka till följd av exploateringen vilket kan innebära negativ påverkan på målet.

Människan - Göteborgarna har en hälsosam livsmiljö

Som stadsbyggnadsförvaltningen beskriver, blir det högre bullernivåer i området som bidrar negativt till delmålet *Göteborgs Stad säkrar en god ljudmiljö för göteborgarna*. Miljöförvaltningen anser att förutom de föreslagna bullerskyddsåtgärderna bör man även överväga att sänka hastighetsgränsen i området från 50 km/h till 30 km/h, vilket skulle bidra till en bättre ljudmiljö och ökad trygghet.

Maria Jacobsson

Marcus Jahnke

Direktör

Avdelningschef

⁸ [Miljö- och klimatprogrammet - Miljö och klimat Göteborg 2030 - Göteborgs Stad](#)